

Dysfagie - Slikstoornissen

Slikproblemen kunnen ontstaan door een beroerte of een andere vorm van (niet-aangeboren) hersenletsel. Hierbij kan kauwen en/of slikken (tijdelijk) moeilijk zijn. Meestal staat dit niet op zichzelf en kunnen er ook andere problemen zijn, zoals met bewegen en/of spreken. Ook kunnen bij mensen met andere aandoeningen slikproblemen voorkomen, zoals een degeneratieve aandoening als de Ziekte van Parkinson, een spierziekte, dementie of bij algehele verzwakking. In deze folder leest u meer over slikproblemen. De folder is bedoeld voor patiënten en hun naasten.

Wat is slikken?

Het slikproces ontstaat uit verschillende onderdelen. Eerst brengt u het eten naar de mond, vervolgens hapt u het eten af, kauwt en vormt u van het eten een voedselbrok. Deze brok verplaatst u met de tong naar achteren richting de keelholte. Hierna wordt de slikreflex ingezet. Deze reflex zorgt ervoor dat de neusholte wordt afgesloten en de luchtpijp wordt beschermd. De slokdarm opent zich en brengt het eten naar de maag.

Slikproblemen

Er kunnen verschillende slikproblemen zijn. U kunt moeite hebben met het kauwen en verplaatsen van voedsel. Er kan sprake zijn van een verminderd gevoel in de mond of keel. Er

kan voedsel achterblijven in de mond of keel. Dit geeft allemaal risico op verslikken. Verslikken betekent dat vloeistof of voedsel in de luchtpijp terechtkomt in plaats van in de slokdarm.

Gewoonlijk treedt bij verslikken een flinke hoestbui op. Daarbij wordt het voedsel of vocht weer uit de luchtpijp verwijderd, zodat het daar geen infecties kan veroorzaken. Wanneer iemand zich regelmatig verslikt in eten of drinken, of te zwak is om goed te hoesten, is het mogelijk dat er voedsel of vocht in de longen terechtkomt. Het risico op een longontsteking is dan aanwezig.

Wat doet de logopedist?

Wanneer slikstoornissen worden vermoed, onderzoekt de logopedist de aard en ernst hiervan. De logopedist brengt de mondmotoriek (het bewegen van de mond) en het gevoel in en rondom de mond in kaart. Daarnaast beoordeelt de logopedist of eten en/of drinken veilig verloopt. Wanneer sprake is van verslikken bij een bepaalde voedseldikte (consistentie), wordt geadviseerd om het eten en drinken aan te passen. Dit varieert van dun of dik vloeibaar tot gemalen of normaal vast voedsel.

Ook kan het voorkomen dat het enige tijd onmogelijk is om te slikken. De patiënt moet dan op een andere wijze voedsel krijgen. Dit kan bijvoorbeeld door een slangetje via de neus in de maag te brengen (maagsonde) of door een slangetje via de buikwand naar de maag te leiden (PEG sonde, ofwel Percutane Endoscopische Gastrostomie). Een PEG sonde wordt meestal

geplaatst als verwacht wordt dat de patiënt voor langere tijd afhankelijk zal zijn van sondevoeding.

Zodra de patiënt met slikstoornissen het ziekenhuis verlaat, is in de meeste gevallen een vervolg van logopedie nodig. Er volgt dan een overdracht naar een logopedist in een vervolginstelling of een logopedist in de 1e lijn.

Aangepast dieet

De voedingsaanpassingen zijn meestal van tijdelijke aard en zijn bedoeld om problemen bij verslikken te voorkomen, zoals het eerdergenoemde risico op een longontsteking.

Algemene adviezen voor de patiënt

- Ga goed rechtop zitten tijdens het eten en drinken.
- Let op de stand van het hoofd tijdens het eten en drinken, dat wil zeggen goed rechtop of zelfs iets naar voren gebogen met de kin richting borst.
- Let erop dat er geen voedselresten in de mond achterblijven.

Ter aanvulling voor familie en omgeving

- Overleg altijd met de verpleging wat er gegeten of gedronken mag worden.
- Vraag om hulp wanneer de patiënt gaat hoesten, kuchen of het benauwd krijgt.

Vragen

Heeft u nog vragen over dysfagie en/of de aanpassing van de voeding? Dan kunt u terecht bij de verpleegkundige of vragen naar de logopedist.

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

152907052023